

-1-

## РЕЦЕНЗИЯ

Върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен „доктор“ по област на висше образование „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление „6.4. Ветеринарна медицина“ и научна специалност „Морфология“.

Автор на дисертационния труд: **ХРИСТО РАЧЕВ ХРИСТОВ** – докторант на самостоятелна подготовка към катедра ”Ветеринарна анатомия, хистология и ембриология“ на ВМФ при Тракийски университет, гр. Стара Загора.

Тема на дисертационният труд: “Възрастово морфологично и образноанатомично проучване на жлезистата част на стомаха при домашния канар (*Serinus canaria*)”.

От проф. д-р ИВАН БОРИСОВ ИВАНОВ , определен за член на Научно жури със заповед № 1717 от 10.07.2020 год. на Ректора на Тракийски университет доц. д-р Добри Ярков.

### 1. Актуалност и значимост на проблема.

Представеният ми дисертационен труд на ас. Христо Христов е посветен на актуален научен проблем, свързан с възрастово, морфологично и образноанатомично проучване на жлезистата част на стомаха при домашния канар (*Serinus canaria*). Поради широкото разпространение на домашния канар и твърде разнообразната патология считам, че темата на дисертацията е *актуална с фундаментален, морфологичен и приложен характер*.

Актуалността на дисертацията произтича и от фактите, че за първи път се правят опити за пълни анатомопографски, морфометрични и съвременни образноанатомични проучвания на провентрикула при домашния канар.

### 2. Структура на дисертационния труд.

Така представеният дисертационен труд съдържа всички необходими раздели, обема е достатъчен и покрива необходимите изисквания.

Дисертационния труд е написан на 152 страници и включва следните раздели: Увод – 2 стр., Литературен обзор – 37 стр., Цел и задачи - 1 стр., Материал и методи - 10 стр., Резултати – 42 стр., Обсъждане – 30 стр., Изводи – 2 стр., Приноси - 2 стр. и Списък на използваната литература – 21 страници.

На 3 страници е представено Съдържанието на дисертационния труд, а на друга 1 страница Списък на използваните съкращения.

**3. Уводът** е стегнат и съдържателен, като правилно, точно и конкретно откроява актуалността на поставения в дисертационния труд научен проблем.

#### **4. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния обзор.**

Литературният обзор отразява класическата и съвременна информация за класификацията, произхода и разпространението на домашния канар (*Serinus canaria*), хистологичните особености на провентрикулума, образноанатомичните аспекти на рентгенографската и компютърно-томографската анатомия на провентрикулума (*aparatus digestorius*), морфометричната характеристика и някои от най-актуалните заболявания при домашното канарче.

Добро впечатление прави високата компетентност и съвременното виждане на автора по проучвания проблем, базирани върху систематизирането и анализирането на значителен брой литературни източници на водещите учени в това направление. Потвърдителен факт за това са използваните 243 литературни източника, от които 22 на кирилица и 221 на латиница. Литературният преглед кореспондира с обема на дисертационния труд.

В края на литературния преглед ас. Христо Христов прави кратко обобщение в което се опитва да мотивира целта на дисертационния труд и произтичащите от нея 4 задачи.

#### **5. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. Съответствие на избраните методи на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд**

Считам, че целта на дисертационния труд е правилно формулирана и препокрива заглавието на дисертацията.

Задачите (общо 4) са конкретни, научно обосновани и правилно формулирани.

#### **6. Материал и методи**

Този раздел е написан на 10 страници и съдържа 2 таблици и 1 цветна фигура, в които са отразени опитните постановки, броя на включените в дисертацията животни и използваните методи на изследване. Експерименталният дизайн и опитните постановки са правилно подбрани. Изследванията са извършени прецизно, чрез използването на рутинни методи за дисекция,

препарирани, хистология и чрез съвременно медицинско оборудване и апаратура са извършени образно-анатомичните изследвания.

Получените цифрови резултати от извършените макро- и микрометрични измервания са обработени вариационно статистически с правилно подбрани методи и съвременен софтуеър, позволяващи правилната им интерпретация.

Изследванията са извършени върху достатъчен брой животни, като са спазени всички изисквания за хуманно отношение към животните, тяхното отглеждане, транспортиране и евтаназиране.

### **7. Онагледяване и представяне на получените резултати.**

Получените резултати от проведените изследвания са отразени на 42 страници, 9 таблици и 40 фигури, които показват резултатите от дисекцията – 8 фиг., анатомични – 5 фиг., хистилотични - 6 фиг. и образноанатомични резултати отразени на 21 фигури. В този раздел „Резултати“ съществува пропорционалност на анатомичните и хистологичните резултати отнесени към образноанатомичните.

Получените резултати дават ценна анатомична, хистологична, макроморфометрична, микроморфометрична и съвременна образноанатомична информация за жлезистата част на стомаха при домашния канар. Обемът на този раздел, както и включените в него фигури са достатъчни, като много добре и коректно илюстрират получените резултати. Почти половината от представените резултати са образноанатомични (рентгенографски и компютърнотопографски), които са изключително важни за клиничната ветеринарномедицинска практика и доказателствен фактор за приложния характер на настоящият дисертационен труд.

### **8. Дискусия**

В раздела “Дискусия” ас. Христо Христов се опитва да направи кратък анализ на получените резултати. Обемът на този раздел е достатъчен – 30 страници. Получените резултати са правилно и коректно интерпретирани с въщтината на компетентен анатом. Дискусията логически следва структурата на литературния обзор и собствените резултати. Всички получени резултати са подложени на обсъждане.

### **9. Използвана литература.**

Включените в дисертацията 243 литературни източници са достатъчни на брой. Автора на така представеният дисертационен труд е добре литературно осведомен.

Прави позитивно впечатление факта, че 50 % от цитираните автори са от последните 10 години, а 20% от тях са от последните 5 години.

### **10. Изводи.**

Въз основа на получените резултати и тяхното обсъждане, дисертантът формулира 14 извода, които отразяват същността на проведените изследвания и получените резултати, свързани с възрастовото, морфологичното и образноанатомично проучване на жлезистата част на стомаха при домашния канар (*Serinus canaria*). Изводите с №№ от 1 до 5 са анатомични, от 6 до 9 хистологични, 10 и 11 метрични, а последните 3 образноанатомични. По принцип направените изводи са в унисон с представените резултати и тяхното обсъждане.

### **11. Приноси на дисертационния труд.**

В края на дисертационния труд авторът посочва 7 приноса, от които 4 оригинални и 3 потвърдителни с елементи на оригиналност, които действително са с важно значение и обогатяват съществуващата информация в тази твърде интересна и недостатъчно проучена област от ветеринарната медицина.

Приемам, че всички приноси са лично дело на дисертанта

**12. Публикувани статии и цитирания.** В така представеният ми дисертационен труд липсва списък на научните публикации свързани с дисертацията, но от автореферата (страница 62) е видно, че във връзка с темата на дисертационния труд са публикувани 3 научни статии на английски език, на 1 от които ас. Христов е самостоятелен автор, а на останалите 2, които са в колектив той е водещ автор.

В автореферата е приложен списък на цитираните статии свързани с дисертационния труд. Прави позитивно впечатление факта, че една от статиите на ас. Христо Христов е цитирана 2 пъти в списания с импакт фактор.

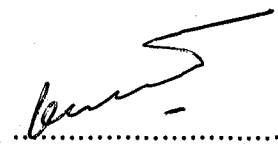
Дисертанта се е съобразил с по-голямата част от бележките и препоръките направени му при обсъждането на дисертационния труд на разширеното заседание на катедрения съвет на катедрата по „Ветеринарна анатомия, хистология и ембриология“ състояло се на 18.06.2020 година.

Представеният автореферат е написан на 64 страници, отговаря на изискванията, изчерпателно представя най-съществените части от дисертационния труд, като материала и фигурите съответстват на тези представени в дисертацията.

**ЗАКЛЮЧЕНИЕ:** Настоящата дисертация на тема “Възрастово морфологично и образноанатомично проучване на жлезистата част на стомаха при домашния канар (*Serinus canaria*)” е завършен труд с научен и научно-приложен характер. Видна е компетентността на докторанта по обсъжданата тематика, както и положеното старание и прецизност при извършените научни изследвания, интерпретацията и обсъждането на получените резултати. Структурата, съдържанието и представянето на материала отговарят на всички изисквания за оформяне на дисертация, посочени в ЗРАСРБ, и Правилника на Тракийския университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на Уважаемите членовете на Научното жури да вземат **Положително решение** и да присъдят на ас. **ХРИСТО РАЧЕВ ХРИСТОВ** образователната и научна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Морфология“, професионално направление 6.4 Ветеринарна медицина, област на висше образование 6.0 Аграрни науки и Ветеринарна медицина.

15.08.2020 год.  
гр. Ст. Загора

Рецензент:   
/проф. д-р Ив. Борисов/